

Jó Pajtás

2020. IV. 23.

74. évf., 15. szám

Nézd milyen szép! Vigyázz rá!

A Föld napja

A legrosszabb, hogy nem találkozhatunk

A távoktatás kihívásai

Le a kalappal!

A fejfedők eredete

Nézd, milyen szép! Vigyázz rá jobban!

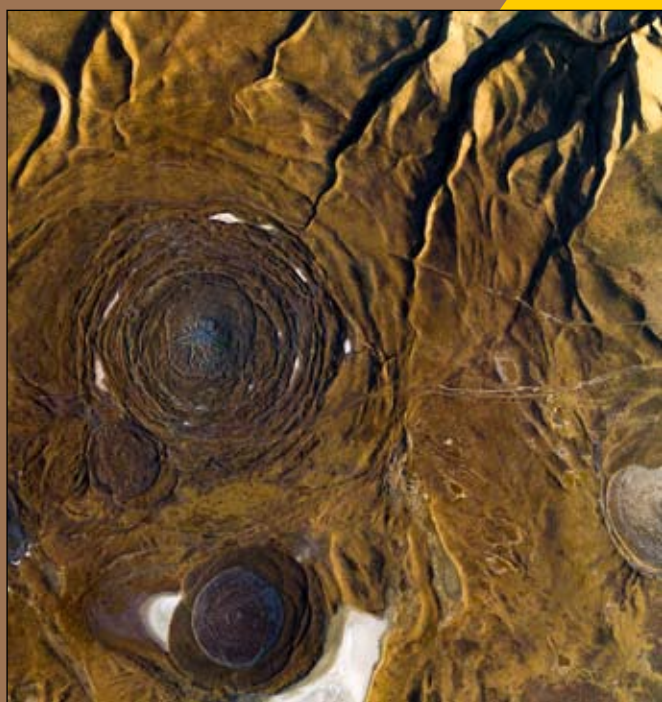
A címdali fotón egy spanyolországi táj látható, ahol kőfalak veszik körül a búzaföldeket.

A Water Shapes Earth nevű művészeti projektum drónfotókkal készült természetfotókat mutat be, amelyek arról szólnak, hogyan formálják a Földet a vizek. Radisics Milán természetfotós alkotásai összesen 12 országban készültek, több mint 140 óra repülés eredményeként. A képek valójában légifotók sokaságából álló, úgynevezett kompozit képek,

Val de San Jorge

Sziklás dombokon álló fák alkotnak mikroszigeteket a frissen megművelt mezőgazdasági területen Pina de Ebro térségben, Bujaraloz közelében.
Zaragoza, Spanyolország

Sárvulkán Azerbajdzsánban, Gobustan területen

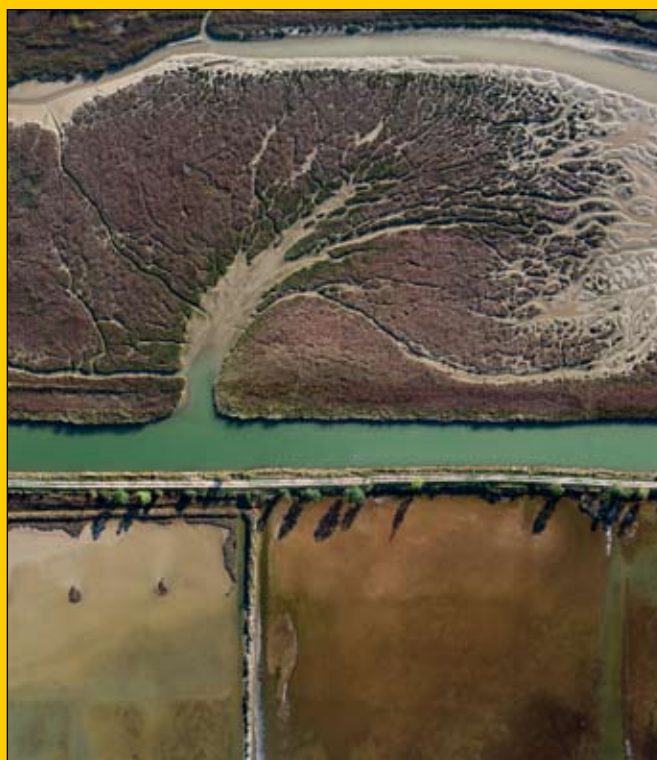
amelyek közül a legnagyobbak 100 megapixel felbontásúak. A nagy felbontás lehetővé teszi az emberméretű, másfél méteres nagyításokat is.

A légi felvételeken kanyargós folyók, mocsarak és kiszáradt folyómedrek is szerepelnek, absztrakt, különleges képeket alkotva, mindegyik olyan, akár egy festmény. Sőt olyan területeket is láthatunk a fotókon, amelyek mára teljesen elszivatagosodtak, kiszáradtak az emberi beavatkozások miatt.

Lünen, Németország

Európa legnagyobb újrahasznosító központjának üledékes hulladéklerakója

Szlovénia, Dragonja folyó

Glada Miki

A koronavírus-járvány miatt rengeteg időt töltöttem együtt a családommal. Senkinek sincs már állandó munkája – még nekem se. Az én munkám a tanulás, és most, hogy home office-ba kerültem – ezt a kifejezést nemrég véstem az eszembe –, kevésbé hatékony módon csinálom a házi feladatokat. A végén mindig minden elkészül, de hasznosabban is eltölthetném az időt. Hogy mindannyian jobban tudjunk összpontosítani, kigondoltuk, hogy rendelünk egy 1000 darabos kirakóst. Na, ez már valami!

A puzzle egy tengerpartot ábrázol: több száz darabja csak a kékséget festi le. Elsőként a kép négy sarkát kerestük meg, aztán szépen lassan megépítettük a keretet is. Voltak még felismerhető részletek, mint

például a kis bódé a homokparton és a fehér színű sirályok, de a neheze még csak most jön! A legjobb mégis az, hogy ráeszméltem, kapkodva semmire sem megyek ezzel a feladattal. Időnként igenis komoly fejtörést igényel, sőt, rendszerezni kell a puzzle-darabkákat színek szerint, hogy könnyebben átlássam a káoszt. Így lett egy nagy kihívásból sok kicsi. Ezen belül már én döntöttem el, hogy éppen a tengert és annak hullámszerűségeit vagy a távolban megpihenő halászhajó részzeit próbálom összeilleszteni. Egyik sem könnyű, és erősen koncentrálnom kell. Mint egy ellenőrző.

A kirakós jó ötletnek bizonyult, mert nemcsak én, de a szüleim is fejlesztik a képességeiket általa. Ha ennek a végére értünk, jöhet a 4000 darabos!

A Föld napja

Denis Hayes amerikai egyetemista kezdeményezésére 1970. április 22-én megalakult a Föld napja hálózat. Mindez szigorú törvények születését eredményezte, új környezetvédő szervezetek alakultak a levegő és a vizek védelmére, és népszerűbbé vált az ökológiailag érzékenyebb életvitel.

A FÖLD NAPJA célja, hogy tiltakozó akciókkal hívják fel a figyelmet a környezetvédelem fontosságára. Húsz évvel később Denis Hayes és barátai az ökológiai válság jeleit – a bioszféra pusztulását, az ipari szennyezést, az őserdők irtását, a sivatagosodást, az üvegházhatást, az ózonlyukakat, a veszélyes hulladékokat, a túlnépesedést, a savas esőt, az óceánok szennyezettségét stb. – látva kezdeményezték, hogy az 1990-es évek a környezet évtizedeként a közös felelősségre hívják fel a figyelmet.

“Ki mondta, hogy nem tudod megváltoztatni a világot?” – Így hangzik a Föld napja mozgalom egyik jelmondata. Évről évre egyre többen gondolják úgy, legalább megpróbálják, és legalább a Föld napján, április 22-én tesznek valamit ennek érdekében: fát ültetnek, rajzpályázatot hirdetnek, környezeti vetélkedőt, patak- és falutakarítást szerveznek, valamelyik zöldszervezethez csatlakoznak, vagy saját szervezetet alapítanak. Ez a Föld napja mozgalom legnagyobb sikere: hogy helyi igény szerint, helyi kezdeményezésre szerveződnek a Föld napi programok, és ma már nem csak a Föld napján.

Ám hiába cselekszik ma már több mint egymilliárd ember 192 országban egy napon, a Föld napján a környezetért, az élhető jövőért. Egyetlen nap kevés!

Kosztolányi Dezső Fák beszéde

Pálma

– Versben beszélek, és verssel köszöntök nagy, mozdulatlan legyezőimet s nagy csöndemet is. Én vagyok a Fönség.

Hárs

– Szülőházában a vén udvaron hová gurultak labdáid, szegény? Hová repült a sárkányod vajon, s kedved, hited az életed felén, És merre szálltak, merre tűntek el viháncoló, víg gyermektársaid? Ezt kérdezed, de senki sem felel, csupán mi zúgunk, régi hársak itt.

Nyírfa

– Héjam fehér, mint a papír. Megbabonázza azt, ki ír, és hogyha elrontott a hír, nevem álmodba visszasír. Izen neked a nyír.

Almafa

– Bő, zöld szoknyában, széles terebélyvel mesékről álmodom, ha jő az éjjel. A lombjaim közt almák aranya. Mindig csak adnék, én, örök anya.

Eperfa

– Itt lakmároztaál egykor, az eperfán, jaj, hogy szerettél. Majd ha por lesz, egy nyári szellő még felém seper tán.

Nyárfa

– Mily szép nevem van. Hallod? Nyárfa, nyárfa. Karcsún, fehérén állok a határba. Úgy reszketek és sírok, mint egy árva. S minden széllel zenélek, mint a hárfa...

Temesvári Ferenc:
Föld

A legrosszabb, hogy nem találkozhatunk

Távoktatás! Nem könnyű a tanárok, diákok, szülők dolga! A szülőknek nagyon is oda kell figyelni gyermekeik tanulására, a diákoknak pedig meg kellett szokni az ilyen munkát.

Hogyan találták föl magukat a tanulók, mi a véleményük távoktatásról? Erről kérdeztem az óbecsei diákokat.

Bátori Flórián (6. osztály, Petőfi Sándor Általános Iskola): A távoktatás kissé nehéz és hosszadalmas. Elég sok időt elvesz a napomból, és néha úgy érzem, sokkal több feladatot adnak nekünk a tanárok, mint általában. Az angolt és a matematikát kell legtöbbit tanulnom. Egyébként az informatika és a rajz a kedvencem. Elég sokat kell tanulni, de azért hébe-hóba jut egy kis idő a szórakozásra és a pihenésre is. Szüneteim bármikor lehetnek, és ha úgy tartja kedvem, kimehetek az udvarra, bármikor megsimogathatom a Rozsdás nevű macskám. Terveim között szerepel, hogy elolvasok néhány könyvet. A Star Wars: A jedi fegyvere, a Luke Skywalker, a jedi lovag kalandjai, Az idődetektívek, valamint a Michelangelo és a halál színe nyereseményként kapott könyvet is. Remélem, sikerül néhány új dalt is megtanulnom gitáron. Az a legrosszabb, hogy nem találkozhatok a bará-

Bátori Flórián: Sokat kell tanulni...

Tódornak a néptánc, a zene és a barátok is hiányoznak

taimmal. Egyszerűen hiányoznak, főleg a sok beszélgetés. Ezt az úrt telefonon, Viberen keresztül igyekszünk betölteni, de az iskolai hangulat hiányzik. Most már szinte unalmas, hogy csak a szüleimmel és az öcsémmel találkozhatok. A legjobb talán az egész távoktatásban, hogy számítógépezhetek, és nem korlátoznak a szüleim, hisz azon keresztül kapjuk a feladatokat és adjuk is le a házikat.

Varró Tódor (6. osztály, Petőfi Sándor Általános Iskola): Igazán érdekes, hogy itthon vagyunk, és iskolai feladatokat oldunk meg. De lelkesedéssel vágok neki a feladatok megoldásának, mivel nagy kihívást jelent, és mindenképp érdekes, hogy az iskolai és házi feladatok modern „kütyükön” keresztül valósulnak meg. A járványhelyzet miatt sajnos a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben a táncpróbák is elmaradnak. A néptáncról való kimara-

dás rossz hatással van rám. Esténként, amikor a próbák szoktak lenni, még sok energiával vagyok feltöltve. Hiányzik a zene, a barátok, hisz a napjaim egyszínűek. A haverokkal csak telefonos/internetes beszélgetéssel tudunk kommunikálni. Igyekszem betartani az előírásokat, csak akkor megyek ki az utcára, amikor a mamáimnak segítek a beszerzésben.

Veljković Daniló és Olivér (5. osztály, Zdravko Gložanski Általános Iskola)

Daniló: Tetszik a távoktatás, mert már kicsi korom óta kedvelem a számítógépet, csak az nem jó, hogy sokkal több a házi feladat. Amikor leírjuk a házikat, lefényképezzük, és elküldjük a tanároknak e-mailben. Ennek alapján fognak bennünket osztályozni. A barátok nem is hiányoznak annyira, mivel a Viber-csoporton keresztül mindennap beszélgetünk, látjuk egymást.... Az osztályfőnökünk, aki szintén bekapcsolódott a csoportunkba, mindenféle találós kérdésekkel és játékokkal próbál bennünket szórakoztatni.

Olivér: Nem unatkozom, mert nagyon sok a házi feladat, sokat kell tanulni. Legjobban a futballedzések hiányoznak, ugyanis az OFK Bečej focicsapatban játszunk a tesómmal, de ha szép az idő, mindennap kint futbalozunk az udvaron, néha még anya és apa is velünk tart. És a házi kedvenceim, a cica meg a kutya...

Daniló és Olivér: A cica és a kutya is focizik velünk

Horváth Kinga: Ha mindent azonnal elvégzek, úgy sokkal könnyebb

Horváth Kinga (6.osztály, Samu Mihály Általános Iskola): Számomra az elején még igazán furcsa volt a távoktatás, viszont napról napra egyre inkább megszoktam. Néha nagyon sok a teendő és az értesítés, de most már megtanultam, hogy ha mindent azonnal elvégzek, akkor sokkal könnyebb. Egy kicsit hiányzik az iskolába járás, mert nem találkozhatok a barátaimmal, és az is rossz, hogy sehová se szabad menni. Hiányoznak a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben megszokott néptáncpróbák, az edzések és a foci a haverokkal. Amióta így itthon kell lenni, sokkal többet üzenetezünk és telefonálunk. Jó viszont, hogy a családommal tölthetem a hét összes napját, így sokkal többet társasjátékozhatunk, beszélgethetünk. Remélem, hamarosan vége lesz ennek a helyzetnek.

A cél az olimpia

A szabadkai Kuti Lili élete az úszás

Kuti Lili, a szabadkai Jovan Jovanović Zmaj Általános Iskola hatodik osztályos tanulója igen tehetséges úszó. Már kis kora óta foglalkozik ezzel a sportággal. Kétszáznál is több érmet és serleget tudhat magáénak. Az az álma, hogy kijusson az olimpiára. Nemrég ő is bemutatkozott az iskola tehetségnapján. Ebből az alkalmából beszélgettünk vele.

■ **Kis korodban több sportot is űztél. Miért döntöttél az úszás mellett?**

– Sok mindent kipróbáltam. Gimnasztikáztam, korcsolyáztam, atlétikára jártam. Végül az úszás mellett döntöttem. Már kisbabaként is nagyon szerettem fürdeni. Amikor elmentünk a medencére, örömmel lubickoltam. Egy idő után nagyon megszerettem az úszást, és úgy gondoltam, hogy elmegyek az első versenyemre. Sikerült egy ezüstérmet szerezni, és láttam, hogy ha kitaróan űzöm ezt a sportot, lesz eredménye. Úgy emlékszem rá, hogy ötévesen kezdtem el úszni, és hatévesen szereztem meg az első érmemet.

■ **Hogyan tudod összeegyeztetni a sok edzést és versenyt az iskolai kötelezettségeiddel?**

– Nagyon nehezen. Őszintén szólva nem kapok mindig ötösöket. Olyankor megfogadom, hogy amint tudom, kijavítom az osztályzatot. Mivel hétfvégén nincs időm tanulni, megpróbálom hétköznap beosztani az időmet, és igyekszem odafigyelni az órákon.

■ **Az úszásnak köszönhetően mely országokba jutottál el?**

– Jártam Bosznia-Hercegovinában és Magyarországon. Ezenkívül Szerbia minden városába eljutottam.

■ **Milyen érzés volt, amikor megválasztottak az év úszójának?**

– Nagyon jó érzés volt, mert úgy éreztem, hogy végre meglett az eredménye a sok edzésnek. Akkor sem adtam fel, amikor úgy éreztem, hogy nehéz. Nagyon boldog voltam.

■ **Az úszáson kívül szeretsz futni is. Ebben a sportágban is jársz versenyekre?**

– Voltam már futóversenyen. A futást inkább hobbinak nevezném, mert az úszás mellett nincs időm, hogy komolyabban foglalkozzak vele.

■ **Matematikaversenyeken is részt vettél. Hogy jön az úszás a matematikához?**

Kuti Lili

– Nem tudom. Jó vagyok matematikából. Igazából úszás közben is gondolkodni kell azon, hogy mikor melyik mozdulat követi egymást.

■ **Más tantárgyakból is jársz versenyekre?**

– Még nem voltam, de szeretnék. Csak időt kell rá találnom.

■ **Ha középiskolás, majd később egyetemista leszel, folytatni fogod az úszást?**

– A jövőben szeretnék sportgimnáziumba járni. Amikor továbbtanulok, sporttal kapcsolatos szakot fogok választani. Remélem, hogy ha befejezem az iskolát, kijutok az olimpiára.

■ **Az előadásban elhangzott, hogy Hosszú Katinka a példaképed. Miért pont ő?**

– Azért, mert ő a világ legjobb női úszója. Szeretnék olyan lenni, mint ő. Kis korom óta ő a kedvencem.

■ **Mit üzenél azoknak, akik versenyszerűen úszással szeretnének foglalkozni?**

– Érdemes kicsi korban elkezdni ezzel a sporttal foglalkozni. Sok gyakorlás, több év munka szükséges ahhoz, hogy valaki eredményeket érjen el. Nem lehet elég korán kezdeni.

SzaB

Fotó: Szalma Brigitta

Ismét igazolták Einstein relativitáselméletét

Japán kutatók Einstein általános relativitáselméletét igazolva bizonyították, hogy az idő a magasban gyorsabban múlik, mint a földfelszín közelében – írja az MTI.

Egy japán kutatócsoport a tokiói Skytree-adótoronyban végzett megfigyeléssel megállapította, hogy tengerszint fölötti 450 méter magasságban négy nanoszekundummal gyorsabban múlt el egy nap,

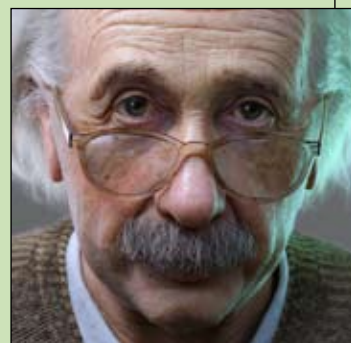
mint tengerszint magasságban. A bizonyításhoz rendkívül pontos optikai rácsos órát használtak, amelynél 16 milliárd év alatt csupán egy másodperces eltérés lehetséges.

A kísérlet Albert Einstein általános relativitáselméletét bizonyítja, amely megjósolta, hogy az erős gravitációs mezőben az órák lassabban fognak ketyegni, mint a gyengébb mezőben, vagyis

nagyobb magasságban, ahol már gyengébb a Föld vonzása, gyorsabban múlik az idő.

A kutatóknak sikerült miniatürizálni az optikai rácsos órákat, így két órát el lehetett helyezni a tengerszint feletti 456,3 méteres és 3,6 méteres magasságban, a világ legmagasabb, 634 méteres műorszóró tornyában, a 2012-ben elkészült tokiói Skytree tornyban.

A tanulmány megállapította, hogy egyhetes átlagban a 456 méteren elhelyezett óra szerint négy nanoszekundummal hamarabb telt el egy

nap a föld közelében elhelyezett óra által mért időhöz képest. A kísérlettel azt akarták demonstrálni a kutatók, hogy laboratóriumon kívül is, bárhol el tudnak végezni ilyen rendkívül pontos méréseket a mozgatható eszközökkel. Ezzel megtették az első lépést afelé, hogy ezeket az ultrapontos órákat valódi mérőeszközökké alakítsák.

A kéken világító Skytree adótorony

A nulla története

A maja számírásban is szerepel a nulla, szimbóluma egy kagyló. A teniszben használatos love kifejezés a francia „l'oeuf” szóból ered, aminek jelentése: „tojás”. Ennek a nullához való hasonlósága miatt kapta a „nulla” jelentést a teniszben a love szó. A nulla a majáknál és a babiloniaknál bukkant fel először a matematika történelmében.

A nulla számjegy bevezetése előtt Indiában kihagyott helyet használtak a helyiértékes jelöléssel. A nulla számjegy első bizonyított tízes számrendszerbeli használata a 9. századból származik. A jele egy pont volt, ezért bindunak, azaz pontnak hívták.

A nullát mint számjegyet az ókori görögök és rómaiak még nem ismerték.

A hatóságok úgy vélték, az arab számjegyekkel, és pláne a nullával igen könnyű csalni és meghamisítani a számokat. Így esett, hogy Firenzében 1299-ben betiltották a nullás szám használatát. De ahol nem bántak vele ilyen szigorúan, ott is nagyon lassan terjedt el a használata, és csak a 15. században kezdték elfogadni a létezését.

Miért nem dől le a pisai ferde torony?

Amikor Guglielmo és Bonanno Pisano tervei alapján 1173-ban nekikezdték a pisai torony építésének, a mesterek valószínűleg nem gondolták volna, hogy a világ egyik leghíresebben elrontott épületét fogják megalkotni, a fotózkodó turisták nagy örömeire. A carrarai márványból készült, emeletenként tizenöt, klasszikus stílusú oszlopfővel ellátott oszlopot és a köztük lévő vakarkádokat tartalmazó első három emelet megépítése után a homokos talajon megsüllyedt az alapozás, és a harangtorony elbillent. Az építkezést ennek ellenére (egy kis háborúzás után) folytatták, a teljes harangtorony elkészült, de a harangokat csak óvatosan merték kongatni, nehogy az épület vesztét okozzák. Az azóta

eltelt századok során mérnökök, tervezők, inventorok hadai folytattak örökös harcot a gravitációval, még Mussolini is parancsba adta a torony kiegyenesítését, de végül csak 2001-ben sikerült pontot tenni az ügy végére. Az ikonikus, négy fokos dőlésszöveget azért megtartották az építészek, és ez előreláthatólag változatlan marad a következő két-háromszáz évben, így a jövőben már csak a szomszédságában lévő katedrális és keresztelőkápolna süllyedését kell valahogy megállítani.

(Rakéta)

Algából is megárt a sok!

A tengerek vízében algák, más néven moszatok élnek. E növényeknek fontos szerepük van az élővilágban: értékes szerves anyagokat (cukrokat, fehérjéket, olajokat) állítanak elő a napenergia révén. Ezenkívül a légkör oxigéntartalma is főként az algáknak köszönhető, mivel 10 oxigénmolekulából 7 az algáktól ered.

Az elhalt algák pedig a tengerfenékre süllyednek, és szerves anyagaikból sok tízezer év alatt kőolaj keletkezik.

Az algák nagyon gyorsan szaporodnak. Harminc óra alatt akár megkétszerezhetik a tömegüket. Néha azonban előfordul, hogy egyes algafajok óriási tömegben jelennek meg, pirosra festik a parti vizeket és olyan anyagokat termelnek, amely a halak, vízi madarak és a fókák életére veszélyes lehet. Ezért az ilyen területeken megfigyelőállomásokat alakítottak ki. Japánban akár 3–5 méter hosszúra és 20 centiméter szélesre is megnőhetnek némely algák. Ezeket a barnamoszatokat megszáritják és a lisztszerű fehér port fűszerként használják.

Az algák hamujából jódot vonnak ki, mivel magas a vitamintartalmuk, a gyógyászatban is fontos szerepet játszanak.

A 18. század közepéig Nyugat-Európában barnamoszatokból állították elő a szódát. A jövőben az űrkutatásban is jelentős szerepet kaphatnak az algák, ugyanis az űrhajósok ételmezését algatenyészetek felhasználásával tervezik megoldani.

Gyurgyalag

E költöző madarak (*Merops apiaster*) legjellemzőbb költőhelyei a löszfalak, folyópartok magas partfalai, agyagfejtők és a homokbányák, itt a puha talajba vízszintes költőüreget készítenek. A vízszintes költőüreget először a hím kezdi el készíteni, majd mikor meg tudnak kapaszkodni a falon, erőteljes kaparó mozdulatokkal a lábaikkal lökik ki a földet. Az elkészült költőüreg hossza akár két méter is lehet, a végén egy mélyedésbe kerülnek a tojások, minden fészekanyag felhasználása nélkül. Fészekalja 6-7 hófehér tojásból áll, mérete 26×22 mm. Jellemző az odúban, sötét üregben költő madárfajokra a hófehér tojás, hiszen a sötétben a madár a világos színt jobban érzékeli. A gyurgyalagoknál előfordul, hogy a fészekalj etetésébe egy harmadik felnőtt madár is besegít. Ezeknek a besegítőknak általában nincs fiókájuk, meghíúsult a költésük.

A méhészmadár névvel is illetett gyurgyalag étrendjében különleges adottságának és ügyességének köszönhetően a fullánkös rovarok, azaz méhek, darazsak is szerepelnek. Valamennyire ellenálló az esetleges szúrás okozta, testébe bejutó méreganyaggal szemben, de mielőtt elfogyasztaná zsákmányát, precíz mozdulatokkal valamilyen kemény felülethez, faághoz ütögeti, csapkodja, dörzsöli a szúrós rovar potrohát, hogy az ott lévő fullánkját és méregmirigyét eltávolítsa. Fokozottan védett faj. (National Geographic)

Tudod-e, hogy...?

Melyik állat ugrik a legnagyobbat?

Talán a kenguru vagy a tigris? Egyik sem! A bolha tud a legnagyobbat ugrani. A kenguru három méter magasra és 12 méteres távolságra tud ugrani, vagyis testének hatszorosára. A tigris hat métert tud ugrani, ami az állat testhosszának háromszorosa. A bolha azonban 75 centiméterre pattan fel, ami a testhosszának mintegy 200-szorosa! A tigrisnek tehát 500 métert, vagyis fél kilométert kellene ugrania ahhoz, hogy teljesítménye a bolháéval vetekedjen.

Melyik állat a legjobb vadász?

A szitakötő kitérő látása, gyors reakcióidje és bravúros repülőképessége révén lesz sikeres vadász. Négy szárnyával hátrafelé és fejfelé is tud repülni!

A szitakötő támadásainak 97 százaléka jár sikerrel, az oroszlán és a tigris viszont vadászás alkalmával mindössze 25-30 százalékból eredményes. A cápa csak támadásainak a felében jut zsákmányhoz.

Ágrólszakadt Tóbiás

(Részlet)

Ősszel résen kellett lenniük, nehogy át-
vágjanak a faleveleken, e nagy barna fenn-
síkokon, mert azok könnyen lepattanhat-
tak, az ismeretlen felé röpítve az utazókat.

Igazából azonban nem sűrűn fordult
elő, hogy valaki benevezett egy utazásra.
Az emberek nemegyszer egész életüket
azon a faágon éltek le, ahol megszülettek.
Ott találtak maguknak foglalkozást, ba-
rátokat... Innen eredt, hogy a réges-régi
barátokra azt mondták: „ágról-végről
komák”. Az emberek a szomszédos ágról
vagy a környező vidékről választottak ma-
guknak párt. Olyannyira így volt ez, hogy
példának okáért egy csücsöktáji leányzó
és egy kiságasbéli fiú közötti házasság
szerfölött ritka eseménynek számított, s
a családok az ilyesmit meglehetősen fer-
de szemmel nézték. Így történt ez Tóbiás
szüleinek esetében is. Szerelmüket min-
denki ellenezte. Mégsem járja az, hogy
valaki ne a saját ága táján házasodjon...

Másokkal ellentétben Egyke Szigfrid-
nek tetszett a „családfá” gondolta, misze-
rint talán minden generációnak meg kel-

lene lennie a maga külön ágát, egy cseppet
mindig közelebb és közelebb az éghez.
Ám abban a korban ez nagyon veszedel-
mes gondolatnak számított.

A fa népességének gyarapodása persze
így is arra kényszerített egyes családokat,
hogy távolabbi vidékek felé vándoroljanak
el, de ez közösen hozott döntés volt,
ilyenkor az egész család elhurcolkodott.
Egy klán úgy döntött, új ágakat sajátít ki
magának, s tagjai útnak eredtek az Alsó
Telepek irányába. Ezek beljebb voltak a
fán, árnyékos kis ágakon.

Alsólombosig, e még távolabbi, egé-
szén mélyen található vidékig azonban
senki sem merészkedett el.

Legalábbis nem önként és dalolva.

Egykéék sem, akik aznap este Gabaly-
csos vad területére érkeztek Alsólombos
sűrűjében.

Akkor már két napja tisztában voltak
vele, miféle tájék is ez. Útjuk során szép
lassan feltárult előttük.

Nyirkos, girbe-gurba ágak óriási la-
birintusába jutottak. Szinte seholy egy te-

remtett lélek. Épp csak pár lárvacsapoló,
akik elináltak, amint meglátták őket.

Megkapó látványt nyújtott e vidék.
Szélesen elterülő, felázott kéregfelületek,
emberi láb által soha nem taposott, rej-
télyes elágazások, ágak találkozásainál ki-
alakult tavacskák, zöldmoha-erdők, mé-
lyen futó utakkal és patakokkal tarkított
kéregszurdokok, meghökkenítő rovarok,
évek óta beszorult, elszáradt gallydara-
bocskák, melyeket a szél sem bírt lefúj-
ni... Egy dzsungel a levegőben, telis-tele
különös neszekkel.

Tóbiás egész úton sírdogált, magá-
ban hordozva a fájdalmas érzést, hogy
elszakították barátjától, Türkiz Leótól.
De az előzőleg valóságos pokolként le-
festett Alsólombos pereméhez érkező
elapadtak a könnyei. A táj úgy megigéz-
te, hogy azonnal tudta, otthon érzi majd
itt magát. Mágikus vidék volt: határtalan
terep a játszadozáshoz és az álmodozga-
táshoz.

Timothée de Fombelle
Pacskovszky Zsolt fordítása

Kószó Vanessza, Sonja Marinković iskola, Szentmihály

Beszédes István Rozsdaszínország aranya

(Részletek)

Szereplők

Mester (feltaláló)
Kisfiú
Szivattyú (első meghibásodott gép)
Pumpa (második meghibásodott gép)
Kalim Pál (elszabadult gép)
Halász (a Madarász fia)
Madarász (a Fűvész fia)
Fűvész (a Lámpagyújtó fia)
Lámpagyújtó
Kövér
Még kövérebb
Főkövér
Milennehamenne
Méh
Málnacserje
Ecetfa
Szuroköntő

I. jelenet

A Feltaláló városa.
Mester, Szivattyú, Pumpa, Kalim Pál.

Rosszul aludt a Feltaláló,
forgolódott egy teljes álló
éjszaka, nem volt nyugalma,
mert amit feltalált, hatalmas
nem volt fölötte, az örökmozgó
gépezet magától lépeget
– ezt álmodta épp a Mester,
s efféle rémisztő képeket.

Mester
Azt álmodtam – és nőtt a zaj –,
hogyan feltaláltam a lomot,

hogyan a világ szörnyű zűrzavar,
nem csillog benne már csavar.

A kincs, ami eddig működött,
amit csak nikkal, króm takar,
rozsdás lett a fű között,
hát hiába éltem, ez zavar.

Gép a világ, s a tengelyen
eltört a fő fogaskerék,
s az újat kárnak reszelem,
szétmorzsolja a terhelés.

Lehet az megedzett acél,
kemény, és pengő, jó merev,
s az ötvözetben ritka érc,
pár perc után már elreped.

Nagy lett a csörgés-csattogás,
a csörömpölés, a kattogás,
és a robajt tetézi ráadásul:
a vaksötét reggel se tágul.

Kalimpál annyi lendkerék
a levegőben, tornyok csúcán,
szivattyú szörccsög, és derék
pumpák nyöszörögnek csúnyán.

(...)

IV. jelenet

Ugyanott.
Mester, Kisfiú
Mester
Ha jóvátenni már nem lehet,
sem visszaforgatni semmit itt,
sötét marad végképp az égbolt.
Mi főlel egy gyermeket,
nem lesz oly hegy, és nincs oly ág,
mi ringat, és hintát dobál.

Kisfiú
Ki vagy te ott, a fal mögött?
Nem az-e, aki megszökött?

Mester
Egy egyszerű járókelő.

Kisfiú
Akkor miért nem bújsz elő?

Mester
Attól tartok, a bolondkerék,
lekaszál, hogyha itt halad.

Kisfiú
Hallatszik majd a csörtetése.
Lépj ki hát, mutasd magad!

Mester
Valami bánt, de nem panaszlom,
az oka én vagyok, attól félek.

Kisfiú
Ez nem lehet, csakis egy lélek:
se nem utas, se útonálló.

Mester
El ne mondd senkinek!

Kisfiú
A Feltaláló!
Jaj, annyian keresnek, akik a sötétben
elhagytak valamit, ami világított...

Mester
Csillogó halat, madarat, álmat,
meg a lámpásban lakó világot.

Kisfiú
Honnan tudod, erről nem szóltam?

Mester
Már réges-rég itt hallgatóztam.
De azt még nem tudom, te mit sze-
retnél...

Kisfiú
Meglátni azt, hogy milyen a málna,
emlékezni a napsugárra.
Az árvácskára: csakugyan árva?
Látni, milyen a pitypang-sárga,
milyen az azúr, milyen a márga?

De nem emlékszem, mert sose
láttam
madaras reggelt én korábban.

Mester
Ne legyen a nevem Mester,
ha el nem viszlek innen egyszer!

Rozsdavilág

Ha azt állítjuk az irodalomról, hogy a világról is el akar mondani valamit, el akar bennünket gondolkodtatni, akkor ez a drámára és ezzel együtt a színházra is igaz. A zentai Beszédes István drámája hozzánk és rólunk szól, nagyon is aktuálisan. A történetben kirajzolódó pusztuló, széteső, csuparozsda, kizsigerelt világ, eltörött főtengelyével, az ember kényelmét kielégíteni hivatott, de elromlott olajevő-füsteregető gépezeteivel nagyon is aktuális. A rét, mező, ösvény és erdő helyén betondzsungel terpeszkedik, vasbeton indákkal, roncsokkal, rettenetes örökmozgó, célját vesztett gépekkel. De a természet

mindenhol utat tör magának, és a dráma végére az is bebizonyosodik, hogy a világot csak akkor lehet megjavítani, ha az ember végre összhangba kerül a természettel. Akkor kerülnek vissza a tóba a szivárvány színű halak, akkor dalolnak a rigók, és akkor oszlik fel a mindent beborító sötétség. Végül is, akkor válik láthatóvá mindenki számára maga az élet, amelyet olykor szem elől tévesztünk. A drámaszöveg mindezekre olyan szép költői képekben döbrent rá bennünket, mint a fénylő lámpaméz/málnaméz.

Herédi Károly

Jelige: SZ

Kedves Bizi!

Van egy fiú az iskolában, nevezzük K-nak, aki egy nagyon kedves, aranyos srác, akivel sokat beszélgettünk az iskolában és azon kívül is, mert együtt jártunk táncrea, amíg be nem ütött ez a járvány. Az iskola nem is annyira, de a tánc nagyon hiányzik, és a jó beszélgetések K-val. Nincs Facebookom, ezért,

SMS-ezni szoktunk, és olyankor nagyon szépeket ír. Amikor együtt voltunk, mindig udvarolt, és flörtölt velem, viszont

amikor csak ketten voltunk, szemtől-szemben, inkább csak haverkodott. A barátnómmal már beszélgettünk róla, és ő azt mondta, hogy szerinte a fiú fél a szemembe mondani, hogy mit érez, hogy szeret. Én meg inkább barátként tekintek rá. Nekem inkább csak egy jó barát. Nem akarom megbántani, és attól is félek, hogy félreértjük egymást, és akkor elveszítem örökre a barátot is. Mit tegyek?

Válasz:

Úgy érzem, ez az egymástól való elzárttság segít majd abban, hogy letisztázódjanak az érzelmek a fiú iránt, mert a barátság is érzelmet jelent. Ami az egymás megbántását illeti: sajnos senki sem tudja garantálni, hogy az emberek, a barátok örökké mellettünk maradnak, és ugyanúgy érezzenek, mint a kezdet kezdetén. Sokszor megtörténik, hogy az Élet beleavatkozik, és elrontja azt, ami szép és ami boldoggá tesz bennünket, ami biztonságot nyújt számunkra, de fordítva is megtörténik. Nem kizárt az sem, hogy a fiúval való barátságod is átalakul majd, vagy éppen véget ér. Legyél magaddal türelmes, várd ki, hogy újra szemtől szembe találkozhass a fiúval, és akkor meglátod majd,

miként érzel, amikor együtt vagytok. Ha tényleg úgy érzed majd, hogy közöttetek nem lehet semmi más a barátságon kívül, akkor úgy is viselkedjél vele. Ne feledd, hogy a flörtölés egyfajta biztatást jelez. Ha nem esik jól a flörtölés, a szép szavak, mondd meg neki. Ha többször elfogadtad a közeledését, te is flörtöltél vele, és ezek után utasítod vissza, akkor a fiú sokkal haragszik majd meg rád, mert nem húztad meg korábban a határt, hogy meddig mehet el, és mit várhat tőled. Sajnos nagy a valószínűsége annak, hogy ebben az esetben a barátot is elveszíted. Bár-

milyen kapcsolatról is van szó, legyen az a vezérelved, hogy a másik személlyel úgy viselkedj, ahogyan te is szeretnéd, hogy veled viselkedjenek. Ha így teszel, nem fogsz tévedni! Biztos, hogy te magad sem szeretnéd, ha a szimpátiád áltatna téged, és amikor már jól belezúgtál, megmondaná, hogy hát ez csak egy kis gyakorlás volt. Úgy tisztességes, hogy időben tudasd a másik féllel, hogy hogyan vélekedsz és érzel. Ha biztos vagy a szimpátiák milyenségét illetően, csak barátként viszonyulsz hozzá, flörtölés nélkül. Így ő is érezni fogja, meddig mehet el, hol van számára a határ. Ekkor valószínűleg megmaradhat a barátságotok is. Úgy látom, hogy az őszinteség és a bizalom nagyon fontos minden viszonyban, a barátságban pedig főleg.

**Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol.
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com**

AKIKRE AZ ÖRDÖG VIGYÁZOTT

A sólyomszemű izraeli vadászpilóta

Giora Epstein ezredes az Izraeli Légierő pilótája volt. Adott esetben azonban nem egy harcász pályafutásával foglalkozunk, hanem azzal a néhány nap alatt begyűjtött légi győzelmekkel, amelyek számát a korszerű légi hadviselésben már aligha szárnyalják túl.

Helyszűke miatt, de máskülönben sincs szándékunkban foglalkozni Izrael és a környező arab országok között ki pattant valamennyi összekülönbözéssel, amelyek közül egyik-másik igencsak elfajult. Mert volt ott úgynevezett hatnapos, aztán felörlő, majd a legemlékezetesebb, a Jom kippuri háború. De ezután is sor került több csetepatéra, a független szemlélő könnyen eltévedhet a történetben.

Mivel a légierőnek mindezek során kiemelt jelentőségű szerep jutott, sor került olyan teljesítményekre is, amilyenekre a korszerű hadviselés észkombájnjai nem számítottak. A pusztító fegyverek ereje, valamint a haditechnika fejlődése oda vezetett, hogy hosszan tartó háborúkra már nemigen lehetett számítani. Évekig tartó hevesekre semmiképpen. Adott esetben egy olyanak a részleteivel foglalkozunk, amely mindössze húsz napig tartott, nevezetesen 1973. október 6-a és 26-a között.

Ekkor három arab ország, Szíria, Egyiptom és Jordánia – a végsőkig leegyszerűsítve – nekiment Izraelnek, mert úgy ítélte meg, itt az alkalom, hogy törlesszen. Hogy mit és mennyit, az egy másik történet.

A máskülönben kitűnően működő izraeli hírszerzés valamit irgalmatlanul elsaccolt, és elkerülte figyelmét, hogy Egyiptomban, Szíriában meg Jordánia fenn van a bicskát. A támadásra a zsidó vallás egyik legnagyobb ünnepén, az engesztelés napján (Jom kippur) került sor, és mindenkit váratlanul ért.

Ekkor került sor az olyan légi csatározásokra, amelyekről a hadászati agyviharok azt hitték, hogy többé nem alakulhatnak ki. Azok részéről, akik az „adjunk nekik!”-et élesben sohasem művelték, volt egy olyan elképzelés, mely szerint az ellenséges repülőgépek csupán egy pötty a radarképernyőn, és azt onnan levakarni

gyerekjáték. Menet közben azonban kiderült, hogy a légi csatározásokban továbbra is az a döntő, ki a legény a gáton.

Giora Epstein az izraeli légierő pilótája volt, aki már az úgynevezett hatnapos háború idején is aratott légi győzelmeket, meghozta szovjet gyártmányú harci gépek ellen. Epstein ekkor több MiG-et meg Szu-t lőtt le, és valamennyit gépágyúval. Nagyjából úgy, mint az első meg a második világháború ászai. Az ekkor szerzett tapasztalatoknak mérhetetlen hasznát vette 1973 októberében.

Bemelegítő gyanánt előbb egy helikoptert lő le, másnap már két Szu-7-est is. Egyiket hőkeresős rakétával, a másikat gépágyúval. Még aznap délután két egyiptomi Szu-20-ast szedett le. A következő napokban növelte győzelmei számát. Előbb két MiG-21-est győzött le. Üzemagyahiány miatt kötelékének többi tagja visszafordul, így Epstein körülbelül húsz

MiG-21-gyel találta magát szemben. Az ördög azonban vigyázott rá. Rendkívüli taktikai érzékének és szerencséjének köszönhetően a támadói egymást akadályozták, ezért további két MiG-et lőtt le gépágyúval. Miután visszatért a bázisára, a leszállás után a fáradtságtól elájul. 48 óra alatt 9 ellenséges gépet lőtt le.

A háborút kirobbantó országoknak egyre rosszabbul állt a szénája, de a tűzszünet beállta előtt még egyszer összecsaptak Epstein csapatával. Az ász ez alkalommal két gépet rakétával, egyet gépágyúval lő le.

Giora Epstein aktív szolgálatát tizenhét légi győzelemmel ezredesként fejezte be. Szuperszónukis géppel ennyit soha senki el nem ért.

Hírneve miatt nyitva állt előtte a politikai karrier, de ő inkább a polgári repülést választotta.

Buzás Mihály

Akik legjobban kiemelkedtek

Rengetegen nézték meg

Andrea Bocelli

Andrea Bocelli olasz tenor rendhagyó, alig félórás, mégis nagy hatású koncerttel rukkolt ki húsvét alkalmából Music for Hope – Live from Duomo di Milano, azaz Zene a reményért – Élőben a milánói dómból címmel. Online lehetett nézni, és továbbra is megtekinthető a YouTube-on. A vak énekest a történelmi katedrális orgonistája, Emanuele Vianelli kísérte. Bach és Gounod Ave Maria és Mascagni Sancta Maria című műve mellett a koncerten felcsendült az Amazing Grace is. A járványhelyzetre való tekintettel Andrea Bocelli a lélegzetelállítóan gyönyörű, de kísértetiesen üres, közönség nélküli teremben énekelt, az Amazing Grace-t pedig a dóm bejáratánál adta elő. A videón nagy világvárosokról készült felvételeket is láthatunk, melyekben egyébként mindig nagy a nyüzsgés, ezúttal viszont alig néhány járókelő vagy autó bukkant fel. A koncert rekordnézettséget döntött, azóta megközelítőleg 40 millióan tekintették meg.

Sztárok az egészségügyi dolgozókért

A Global Citizen és az Egészségügyi Világszervezet (WHO) One World: Together at Home címmel több óráig tartó online zenés maratonműsort adott, amelyben nagyszámú világsztár lé-

Lady Gaga

pett fel, természetesen otthonról jelentkezve. A műsor fő célja az adománygyűjtés volt, a befolyó összeget pedig a koronavírus-járvány élvonalában dolgozó orvosok, ápolók védőfelszerelésére és támogatására fordítják. Erre a rendhagyó koncertre is rengetegen voltak kíváncsiak, de még fontosabb, hogy sikerült megközelítőleg 130 millió dollárt összegyűjteni. A műsorban a sztárok egyenként, de közösen is énekeltek. Részt vett többek közt Lady Gaga, Taylor Swift, Paul McCartney, a Rolling Stones, Billie Eilish, Lizzo, Jennifer Lopez, Keith Urban, Elton John, Stevie Wonder, Shawn Mendes, Camila Cabello, John Legend, Sam Smith, Celine Dion és Andrea Bocelli, továbbá Niall Horan, Adam Lambert, a Hozier, Rita Ora, Luis Fonsi, Jennifer Hudson, Liam Payne, a The Killers, a Milky Chance, Charlie Puth és Jessie J.

Tíz év tíz legjobbjá

Pharrell Williams

A brit PPL és a BBC Radio 2 közös felmérést készített, és ennek alapján listát állított össze azokból a zeneszámokból, amelyeket Angliában az elmúlt évtizedben a legtöbbet játszottak. Az első Pharrell Williams Happy című dala lett, a második Adele Rolling in the Deep slágere, a harmadik pedig a Maroon 5, Christina Aguilera közreműködésével készített Moves Like Jaggerje. A lista a Daft Punk Get Lucky című dalával folytatódik, amelynek közreműködője szintén Pharrell Williams, az ötös mezőnyt pedig Justin Timberlake Can't Stop The Feeling! zeneszáma zárja. A legjobb tízbe bekerült az I Gotta Feeling (Black Eyed Peas), az Uptown Funk (Mark Ronson feat. Bruno Mars), a Counting Stars (OneRepublic), a Forget You (Cee Lo Green) és a Sex On Fire (Kings Of Leon). A lista egyébként 40 dalból áll, Adele és Bruno Mars háromszor szerepel rajta, Justin Timberlake, Katy Perry, a Kings of Leon, a Maroon 5 és Pharrell Williams pedig kétszer.

Le a kalappal!

Ezt a kifejezést akkor használjuk, amikor elismerésünket szeretnénk kifejezni. Európában a férfiak évszázadok óta kalapot emelnek üdvözléskor.

A kalap eredeti rendeltetése az, hogy az időjárás viszontagságaitól, a forró napsütéstől, esőtől, hótól, szélől óvja a fejet. Nap ellen széles karimájú szalmakalappal vagy vászonkendővel védekeztek – utóbbiból fejlődtek ki a turbánfélék. A hideg ellen legjobban véd a csuklya – tudták ezt már az őskori vadászok is. A prémcsuklyát a Földközi-tenger melléki országokban az ókorban a vállgallerral ellátott szövetsuklya váltotta fel; újra divatba jött az európai középkorban, különösen annak késői századaiban.

A görögök sapkaszerű, hegyes tetejű fejedőjét pülosznak hívták, útikalapjuk neve petaszosz. Ez látható Hermész-Mercurius fején is; a kétoldalt elhelyezett szárnyak nem kalapdíszek, hanem az isten gyors közlekedését szolgálják.

A római kalap neve pilleus: a szabadság jelképe, ezért ezt kapta felszabadításakor a volt rabszolga

Az őskortól máig rengetegféle fejedő készült, amely jelezte valakinek a rangját, vagyonát, esetleg foglalkozását. Számos fejedő egy-egy keményebb ütést is sikeresen kivédett a harcok során.

A vaskalapos kifejezés ma arra utal, hogy valaki maradi, csökönyös. Régen vaskalap, vagyis páncélsisak nélkül senki sem élte volna túl a csatát.

A csuklya vagy mai szóval kapucni minden idők legerterjedtebb fejedője. Ilyet hordtak régen a szerzetesek, de a hóhérok ruhájáról sem maradhatott le. Az eszkimóknál a babát teszik a hatalmas csuklyába, így hordozzák a csemetéket.

A kapucni ma is nagyon divatos fejedő

A középkorban közkedvelt csúcsos süveg magas, hengeres vagy kúpos formájú nemezből készült fejedő volt.

A hennin közel 60 évig trendi női viselet volt

A díszes barokk és rokokó kalapokat akár hadihajó, vártorony vagy gyümölcskosár is díszíthette

Már a 16. században is létezett cilinder, amely azután a 18. század végén jött újra divatba. A 19. század első felében még utcai viselet volt, csak később vált az estélyi öltözet kiegészítő részévé.

A cilinder szó görög eredetű, jelentése kürtőkalap

A különféle kalapköltemények ma is jelen vannak a divatvilágban. Egyes darabok viccesek és egyediek, mások még hasznosak is, például melegítenek.

Szia!

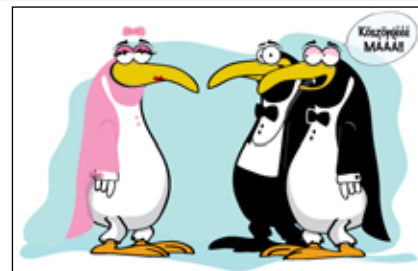
Mivel társadalomban élünk, mindannyiunknak ismernie kell néhány illemszabályt, melyek gyakorlásával egymás iránti tiszteletünket fejezzük ki. A köszönés a tisztelet kifejezésének egyik legalapvetőbb formája, a kapcsolatkialakítás első lépése. Ilyen tekintetben nem léteznek társadalmi osztályok vagy szakmai fokozatok közötti különbségek, ezek a szabályok mindenkire egyformán érvényesek. A köszönés jólneveltség kérdése. Bár egymás üdvözlése az emberi-

séggel egyidős, a köszönés formáját és értelmét már egy egyszerű mimika, testtartás vagy magatartás is megváltoztatja, tiszteletünket már egy kis gesztussal is kifejezhetjük. Mindenki megérdemli, hogy köszöntsék. XIV. Lajos például az utolsó szolgáját is ugyanolyan rajongással köszöntötte, mint a legcsillogóbb La Vallière kisasszonyt.

Ki köszön előre?

– A férfi köszönti előre a nőt, még ha idősebb is nála.

– A fiatalabb köszönti előre az idősebbet.

– A társaságba újonnan érkezett köszönti előre az ott lévőket.

– A beosztott a magasabb rangút.

– A köszönést kötelező módon fogadjuk, ennek elutasítása súlyos sértés annak, akitől kaptuk.

Kvíz

Hogy hívjuk a következő vegyületet: NH_3 ?
ammónia kénsav nátrium-szulfát

Ki alkalmazta először a dinamó elvét?

Jedlik Ányos Bánki Donát Csonka János

Hol ered a Duna?

Franciaországban Németországban Svájcban

Hol található a sípcsont?

alkar felkar lábszár

Milyen állat a fekete özvegy?

cápa pók kobra

Milyen királyfi Hamlet?

dán svéd skót

Mikor rendeztek először Formula-1-es versenyt Magyarországon?

1869 1986 2006

Aforizmák

Mutass be a szüleidnek, s én megmondom, ki vagy!
A szerelmed szép, az ellenséged csúf marad – csak ne menj hozzájuk túl közel!

A legnagyobb elménél is okosabb a buták szövetsége.

Nem a világ bonyolult, te vagy körülményes.

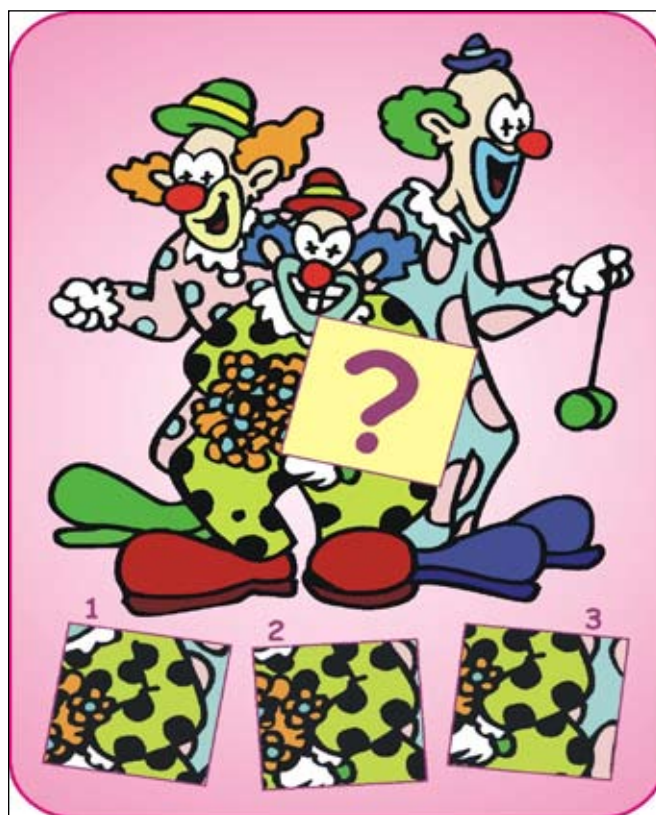
Mennyit kell még tanulnom, hogy hallgatni tudjak?

Tényleg nem a ruha teszi az embert: az ember teszi azt, amire a ruha kötelezi!

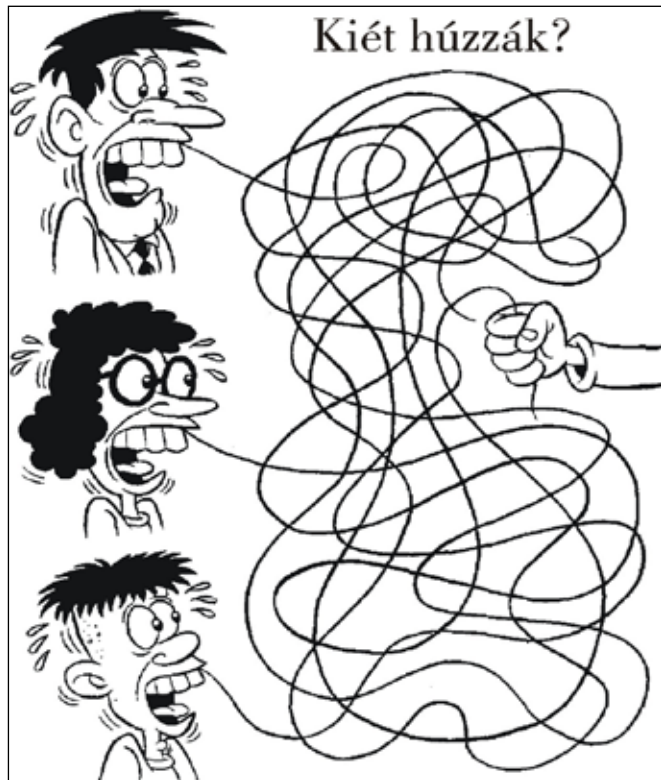
Az elégedettség hizlal.

Az ismétlés az unalom apja.

Bohócok

Az alsó három kocka közül melyik felel meg a rajz közepén levő kérdőjel alá?

Kiét húzzák?

Mi történik? Fejtsd meg!

Egy szigeten 25 oroszlán tengeti az életét. Mesebeli oroszlánok, mivel tökéletes logikával képesek gondolkodni. Mind-egyikük nagyon éhes. A szigetre ledobnak egy darab húst, ami azonban altatóval van átitatva. Ha egy oroszlán megesi ezt a húst, és elalszik, a többiek (altató hatású) húsként tekintenek rá. Ezt mindegyikük tudja; azt is, hogy a ledobott hús altatózott. Mindent megtesznek azért, hogy éhségüket csillapítsák, ugyanakkor elpusztulni sem akarnak. A kérdés nagyon egyszerű: mi történik, és miért. (A hús oszthatatlan, egy oroszlán vagy megesi, vagy nem bántja.)

(Megoldás: Kvíz – ammónia, Jedlik Ányos, Németországban, lábszár, pók, dán, 1986; Mi történik? Fejtsd meg! – Ha a szigeten csak egy oroszlán lenne, akkor simán megenné a húst, mert nincs kitől félnie. Ha két oroszlán lenne, akkor viszont csendben éhen halnának, ugyan- is egyik sem merne a hűshöz nyúlni, mivel ha megesi, akkor a dolog visszavezetődött az 1 oroszlános esetre, és a társa lelkiismeretudalás nélküli felhálná őt. Három oroszlán esetében az egyik (mondjuk a leg- gyorsab) megesi a húst, mert ezzel visszavezette az esetet a két- oroszlános helyzetre, amikor is tudjuk, hogy senki nem nyúl az ételhez, így ez a mi fűrgénk nyugodtan kialhatha magát. Négy oroszlán je- lenlétekor megint az éhínség lesz napirenden, hiszen ha csak az egyik is megesi a húst, a háromoroszlános eset alakul ki, őt lehet, hogy elfogyasztják majonézzal és újbungonyával. Vagyis a válasz: páros számú oroszlán esetén mindig pattelhelyzet van, páratlan számú oros- lán esetében azonban egy mindenképpen megeheti a húst. Bohócok – egyes. Kiét húzzák? – a középsőt)

Kilépés

– Ha Skóciában turnézunk – meséli a cirkuszszigazgató –, sosem szedek belépőt. Így persze tódulnak az emberek...

– Jó, jó, de mi ebben az üzlet?

– A műsor végén odaállítjuk az állati-domárt a legvadabb oroszlánnal a kijárat-hoz, és kiteszünk egy táblát:

„Kilépés fejenként 5 font”

Pénzt vagy életet

Egy rabló betör éjjel egy emberhez:

– Pénzt vagy életet!

– Köszönöm, a pénzt kérném!

Sherlock Holmes és dr. Watson

Holmes és dr. Watson túrázni mennek, felállítják a sátrukat, és elalszanak. Néhány óra múlva Holmes felébreszti hűséges társát:

– Watson, nézzen föl az égre, és mondja meg, mit lát!

– Millió csillagot látok.

– És mit mond ez önnek?

Watson eltöpreng egy darabig.

– Asztronómiai szempontból ez azt jelenti, hogy milliónyi galaxis létezik, és potenciálisan milliárdnyi bolygó. Asztrológiailag ez azt jelenti, hogy a Szaturnusz az Oroszlánban áll. Az idő tekintetében ez azt jelenti, hogy körülbelül negyed négy van. Teológiai szempontból ez a bizonyíték arra, hogy az Úr mindenható, és hogy mi kicsinyek és jelentéktelenek vagyunk. Meteorológiai nézőpontból ez arra enged következtetni, hogy holnap gyönyörű napunk lesz. És önnek mit mond ez?

Holmes hallgat egy darabig, majd megszólal:

– Watson, maga idióta! Valaki ellopta a sátrunkat!!!

Étteremben

– Van teknősbékalevesük? – kérdi a vendég.

– Ön már evett ilyet?

– Nem, de nagyon szeretnék.

– Akkor van.

Hess, hess, madárka!

Egy fiatal srác feje körül már régóta köröz egy galamb. Nagyon mérges lesz, megfordul, és rákiabál:

– Hess a fenébe!

Egy idős néni meghallja a fiú kiabálását, és rászól:

– Ejnye, ejnye, kisfiam, nem szabad ilyen csúnyán beszélni, csak legyezz a kezdeddel, és szólj rá, hogy, hess, hess, madárka! Akkor is elmegy a fenébe.

Agresszív kismalac I.

Az agresszív kismalac sütögeti az aranyhalat a folyóparton. Odamegy hozzá a jó tündér: – De hát kívánhattál volna hármat!

– Már megvolt.

Agresszív kismalac II.

Megy az egérke és az agresszív kismalac a síneken. Megszólal az egérke:

– Cin, cin.

Mire az agresszív kismalac:

– Te buta, a sín vasból van!

Az egérke és az elefánt

Az egérke és az elefánt egy motoron utaznak. Az elefánt vezet, és így szól:

– Félsz, egérke?

– Nem félek én! – hangzik a válasz.

Az elefánt gázt ad, majd kis idő múlva megint megkérdezi:

– Félsz, egérke?

– Én? Ugyan!

Az elefánt csutkáig nyomja, mígnem elfogy a benzin. Leállnak az első kútnál, és feltankolnak. Visszafelé az egérke vezet, és ő is megkérdezi:

– Félsz, elefánt?

– Nem én! – válaszolja.

Az egérke padlóig nyomja a gázt, majd újra megkérdezi:

– Félsz, elefánt?

– Nem én! – hangzik a válasz. Mire az egérke:

– Pedig félhetnél, mert nem érem el a féket.

Hittanórán

– Pistike, hány fia volt az első emberpárnak?

– Kettő.

– Úgy mint?

– Úgy, mint nálunk...

Balaton

– Mi lesz a Balatonból, ha kikapcsoljuk?

– Balatoff.

A nulla és a nyolcas

– Mit mond a nulla a nyolcasnak?

– De szép öved van!

Vidám motoros

– Miről lehet felismerni a vidám motorost?

– Legyek vannak a fogai között.

Nem tud aludni

– Doktor úr, nem tudok aludni. Egész éjszaka le sem hunytam a szemem.

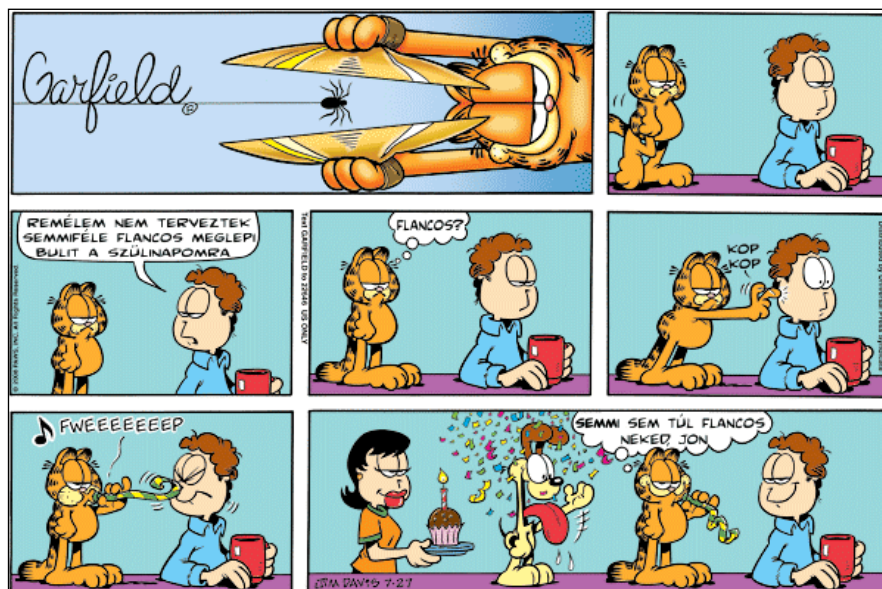
– Ja, így már érthető.

Láz

– Doktor úr, a bátyám erősen köhög, és láza van.

– Magas?

– Igen, nálam egy jó fejjel magasabb.

Az előző részben Ádámról írtam nektek. Hát, most is róla fogtok hallani, mert még egyáltalán nem mondtam el mindent. Múltkor ugye arról volt szó, hogy milyen változásokat észleltem a saját viselkedésemben. Most elmesélem azt a történetet, amelyben Ádám először „közeledett felém”. (Mielőtt elkezdeném, megkérlek benneteket, hogy ne nevessetek rajtam, akármilyen furcsának találjátok majd.) Tehát azon a bizonyos napon éppen a suliba igyekeztem. (Természetesen bicajjal.) Útközben találkoztam Babyvel meg Annával, így együtt mentünk. Már nagyon közel voltunk, amikor a hátunk mögött egyszer csak feltűnt Ádám. (Biciklivel.) Baby mindjárt köszönt neki, már ahogy a „menők” között szokás (csá, cső, szevasz, esetleg hi, nagy ritkán szia). Azután pár pillanatig csend

Jusztika igazsága

Egy szó is elég...

volt, majd hirtelen Ádám se szó se beszéd odajött hozzám, és ezt mondta:

– Fogd meg, milyen hideg a biciklim kormányja.

Én azt sem tudtam, mit csináljak, egyszerűen megfogtam, majd ennyit mondtam:

– Tényleg.

Ezután Ádám elhajtott. Több szó nem esett az úton hármunk között. Nem tudom, hogy ennek mi volt az oka, de nem bántam. A gondolataimba merültem, és egyre csak az járt a fejemben, hogy Ádám odajött hozzám. Anna és Baby is ott voltak, de ő hozzám jött. Rózsaszín ködfelhőbe burkolózva ballagtam tovább. Nos, úgy gondolom, ebből ennyi elég is. A suliban aztán

nem történt semmi érdekes, Ádám úgy viselkedett, mint mindig. Ezt az esetet még senkinek nem mondtam el. Anyának sem, mert... Nem attól félek, hogy kinevet, csak... Nem is tudom megmondani igazán, hogy miért. Elszomorodom, ha arra gondolok, hogy Ádám ezzel nem akart semmit. Vajon csak arra lett volna kíváncsi, hogy mit gondolok a bicikli kormányáról? Szerintem elég röhejesen hangzik. Ugyanakkor nem lehetetlen. Jaj, csak azt érem el, hogy megint belezavarodom ebbe az egészbe... Kérlek benneteket, írjátok meg a véleményeteket! Adjatok valami tanácsot! (Az e-mail-címem továbbra is jusztikamegmondja@gmail.com) Ja, és ha még kíváncsiak vagytok rá, hogy mi történt Denisz, Céci és Ádám között (a múltkor erről is szó volt), azt is elmesélem. A következő részben. Hihhi... Na, sziasztok!

Az előző nyereményjátékunkban szereplő állat neve nyestkutya volt. A helyes megfejtés ezúttal a temerini Zakinszky Reginától érkezett.

Most is egy különleges emlős szerepel a játékban. Gondolkozzatok és kutassatok, majd írjátok meg nekünk, hogy mi a neve a képen szereplő állatnak! Néhány dolgot elárulunk róla:

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Tasmániától és a szomszédos szigektől kezdve Észak- és Kelet-Ausztrália erdein keresztül északon Pápua Új-Guineáig található meg. Ausztrália egyik leggyakoribb emlősállata. Nagy, kidülledő szemével jól lát éjszaka. Kicsinyeit egy különleges erszényben hordja. Testfelépítése lehetővé teszi, hogy „repüljön”. Ez a repülés valójában inkább vitorlázás, leereszkedik például egy fa tetejéről. A repülőhárttyója a csuklótól a hátsó láb ujjizületéig húzódik. A repülőhárttya helyzete az áramlási viszonyokhoz való alkalmazkodáskor és kormányzáskor változtatható.

Ezek az állatok formájukban és méretükben nagyon hasonlóak az amerikai repülő mókuskhoz. A bundájuk nagyon puha és elsődlegesen szürkés színű,

kis fehér résszel a hasukon, valamint egy fekete csík húzódik a fejükön keresztül, végig a háton. A kicsik farkukat szorosan az anyjuk lába vagy teste köré fonják, ezzel is kapaszkodva, miközben a mami ugrándozik. A farkuk nagyon hosszú, tehát kormányként is működik, valamint segít az egyensúlyozásban, ahogy fáról-fára közlekednek. Kezüik és lábuk figyelemre méltóan ügyes, és majdnem hasonló szinten használják, mint a majmok.

A helyes választ legkésőbb április 30-áig küldjétek el címünkre. Levélcímünk: Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad. A választ elküldhetitek a jopajtas.szerk@magyarszo.rs e-mail-címünkre is. A nevetek mellett írjátok meg az iskolátok nevét, az osztályt és a lakcímeteket.

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: Ökrész Rozália ■ Főszerkesztő: Varjú Márta ■ Felelős szerkesztő: Török Erna ■ Grafikai szerkesztő: Buzás Mihály ■ Lektor: Tóth Eszter
■ Állandó munkatársak: Bori Mária, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Major Evelin, Nagy Magdolna ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készült a Magyar Szó Lapkiadó Kft. Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs